

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

PREIĻU PILSĒTAS VALDĒ

APKURES SEZONA BEIDZAS. RŪPES PALIEK!

Ko darīt ar organizācijām, iestādēm, uzņēmumiem un īrniekiem, kuri nemaksā par apkuri? Uz šo jautājumu mēģināja rast atbildi Preiļu pilsētas valde. Budžeta iestādes nav samaksājušas 16 miljonus, bet īrnieki 4 miljonus 248 tūkstošus LVR. Tas būtiski paralizē siltumtīklu uzņēmuma turpmāko darbību, palielina aizdevumu procentu summas, kuras jāsamaksā krājbankai un valsts bankai...

Cita vidū — starp īrniekiem, kuri nav norēķinājušies par apkuri un silto ūdeni, ne visi ir bezdarbnieki un tie nabadzīgākie cilvēki...

Valde nolēma sastādīt parādnieku sarakstu un uzlika pienākumu uzņēmuma «Siltums» darbiniekiem rakstiski brīdināt parādniekus par to, ka divu mēnešu laikā viņiem jānorēķinās par apkuri. Ja tas netiks izdarīts, likumā noteiktajā kārtībā izvirzīt jautājumu par viņu izlikšanu no labiekārtotiem dzīvokļiem.

Vēl valde nolēma, ka jābrīdina iestādes un uzņēmumi, kuri ir parādā par siltumapgādi, ka nenorēķināšanās gadījumā rudenī siltumapgāde tiks atslēgta.

Valde izstrādāja priekšlikumus, ko iesniegs akceptēšanai pilsētas padomes sesijā, par siltā ūdens padēvi un samaksu par to vasaras mēnešos. Siltumtīklu uzņēmums piedāvā divus variantus. Pirmais — ūdeni pieslēdz katru dienu vakaros kā līdz šim, tad par to jāmaksā 547 rubļi. Otrais — ja ik pēc nedēļas pārtraukuma un arī noteiktās stundās vakarā, tad samaksa vienam ģimenes loceklim būtu 302 rubļi. Iedzīvotājiem, kuri

dzīvo labiekārtotos dzīvokļos, jāzina savi priekšlikumi, lai varētu pieņemt galīgo lēmumu sesijā.

VAI KURINĀS AR ŠKELDU UN CIK TAS MAKSĀS?

Priekšlikumu ņemt nomā centrālās rajona slimnīcas un «Lauktechnikas» katlu mājas, kuras nepieciešams rekonstruēt, izteica privāto uzņēmums V.Serkovs. Viņš esot gatavs paņemt 100 tūkstošu dolāru lielu kredītu, lai rekonstruētu abas katlu mājas, kurās turpmāk izmantos šķeldu (koksni). Tikšot slēgti līgumi ar firmu, kura piegādās un uzstādīs nepieciešamās iekārtas. Zaru un dažādu koksnes atkritumu, no kuriem izgatavot šķeldu, rajonā pietiekot. Līdz ar to apkure nebūšot atkarīga ne no Krievijas referendumu iznākuma, ne no cenām, par kādām var iepirkt šķidro kurināmo ārvalstīs. Turklāt koksne ir ekoloģiski tīrāks kurināmais!

Valde piekrita, ka divas katlu mājas — centrālās rajona slimnīcas un «Lauktechnikas» — savā aprūpē (nomā) pārņem V.Serkova firma.

PREIĻOS CEPS MAIZI

Pilsētas valdei lūgumu atļaut izīrēt telpas maizes ceptuves ierīkošanai Preiļos iesniedza firmas «Fenelons» pārstāvis V.Veļeckis. Nelielu ceptuvi firma vēloties iekārtot bijušā trikotāžas ceha telpās. Valde atļāva.

V.Veļeckis pastāstīja, ka pagaidām šeit būs darba vietas 5 cepējiem. Elektriskā iekārta esot sagādāta un sākumā te cepšot tikai ballmaizi.

Aina Iljina

Aug bazilikas majestātiskums

Rekonstrukcijas darbi Aglonā

Saskaņā ar vienošanos šī gada ziemā pēc Latgales Kultūras centra vadītāja Pētera Keiša iniciatīvas (Rēzekne) 22. aprīlī Aglonas pagasta kultūras namā bija sapulcējušies Ludzas, Rēzeknes, Preiļu, Daugavpils, Krāslavas un Jēkabpils rajona pašvaldību priekšsēdētāji un citi atbildīgi darbinieki, biznesa pasaules pārstāvji un žurnālisti. Šī pasākuma mērķis bija iepazīties ar to, kā rit gatavošanās Pāvesta Jāņa Pāvila II vizītei. Ar klātesošajiem tikās Latvijas katoļu arhibīskaps metropolīts Viņa Ekselence Jānis Pujāts un Aglonas dekāns Andris Aglonietis, Daugavpils dekāns Aleksandrs Madelāns.

Gatavojoties šai dienai, Rēzeknes privāto uzņēmēju apvienība un vairākas vietējās bankas un liela Aglonas bazilikas kontā pārskaitījušas miljonu rubļu, Krāslavā organizēta līdzekļu vākšana no individuālajiem ziedotājiem. Patiešām, rosīgām uzņēmējām pāris desmitu vai simtu tūkstošu, dievticīgām vai vienkāršām Latgales novada patriotiem pāris simtu vai tūkstošu ziedotu rubļu sevišķu materiālo zaudējumu nerada, toties tāds cilvēks iegūst gandarījumu, ka arī viņa arlava ir bazilikas rekonstrukcijā. Daudz ir arī tādu, kuri te labprāt nāk pastrādāt — arī tas ir devums lielajā kopīgajā darbībā. Bazilika, kā to atgādināja garīgās druvas kopēji, neprasa nekādus īpašus ziedojumus, bet tās majestātiskums pats par sevi piepulcina cilvēkus pielikt savu roku.

Un paveikts jau daudz — atliek uz to uznest skatienu tagad, rekonstrukcijas kulminācijas brīdī, palūkoties no pakalnītēm vienā vai otrā malā — baltie torņi kļuvuši it kā augstāki, it kā dziļāk ietiecas dzirdrajās pavasara debēs: to izceļ gan tas, ka novākti koki, gan laukuma izveidojums.

Ar cienījamo Viņa Ekselences J.Pujāta un dekāna A.Aglonieša laipnu atļauju un viņu paskaidrojumu apveltiem mums bija iespēja tuvāk iepazīties ar to, kas pašlaik norit bazilikā un pie tās. Mums pārdēja gan klostera telpās padarīto, gan bazilikas veļā un jaunajā daļā, gan arī pagrabā. Visur rosījās cilvēki, steigdamies savos darba pienākumos, un šī celtnie atgādināja lielu bišu stropu — visapkārt rosība.

Ar Preiļu SCO priekšsēdētāju Vladimiru Haritonovu pamēģinājām saskatīt, un izrādījās, ka no Preiļiem un Daugavpils te strādā gandrīz desmit dažādas organizācijas. Katrai savs uzdevums un savs īpašs līgums. Pie telpas, kur, varētu teikt, atrodas šo organizāciju štābs, uzraksts, kurš todien

vēstlīja: līdz darbu pabeigšanai palikusi 91 diennakts. Vai strādā arī pa naktīm? Dažas grupas to tā arī dara, jo laika patiešām nav daudz, bet jāpaveic ne mazums.

21. aprīlī klostera telpas atstājis pēdējais te agrāk izminātais iemītnieks, bet pašlaik pabeigta jau tā piebūve, kur paredzētas telpas dekāna dzīvoklim. Vecajā korpusā rūpīgi tiek nomainīts katrs novecojis ķieģelis, atjaunotas kāpnes un celles, gaitenis. Uzbūvēta divstāvēja starpbūve, pa kuru var nokļūt prezentāciju zālē un istabā (piebūve aiz vecās ārienes galvenā altāra galā), kur dievkalpojumu vienlaicīgi var gatavoties 100 priesteri. Te nonāks arī tie dievticīgie, kuri dosies pie Brīnumdarītājas svētbildes: no kuru puses zem kļājas debess gar slēgtu pagalmu, kur tā prasās pēc dārza, uzkāpjot otrajā stāvā.

Pati svētbilde pašlaik ir nopemta un atrodas restaurācijā, lielajos svētkos tā pirmo reizi tiks novietota virs portāla (kur agrāk bija galvenā ieeja — balto kāpņu vairs nav, atsegta ieejas apakšstāvē), tad to svīnīgi, visu klātbūtnē novietos atpakaļ ierastajā vietā. Jāatjauno vēl arī dažas citas svētbildes, apzeltījumi bazilikas iekšējās. Grīdas pamatsejums te jau ielikts.

Telpas, ko kādreiz dēvēja par pagrabu, tiek gatavotas dievkalpojumu un lūgšanu vajadzībām. Lai ātrāk izžūtu, te silto gaisu dzen spēcīgi ventilatori. Nostiprināti balsti un kolonāde. Gan mākslīgais, gan caur logu ailēm iekļūstošais apgaismojums izceļ arhitektoniskās īpatnības, un telpa, tāpat kā bazilikas galvenā daļa, liekas viegla un pacelta augšup. Agrākās centrālās ieejas līmenī tiks uzbūvēta karnīze, uz kuras notiks mesu celebrēšana un citi dievkalpojumi tradicionālajos svētkos, uziešanai uz tās kalpos pakāpienu rindas abās fasādes malās.

Izmantojot reljefa īpatnības, apakšējā stāva ieeja nu ir zemes virsmas līmenī. Starp citu, šeit atklāti divi agrāk nezināmi apbedījumi. Iespējams, ka tie ir dzīves biedri Šostavicki, kuru portreti novietoti ērģeļu telpā. Citi apbedījumi pārnesti uz jauno kapliču.

Andris Aglonietis stāstīja arī par citiem atklājumiem, kas padara skaidrāku gan novada vēsturi, gan to, kāpēc tieši mūsu pusē uzbūvēts tik skaists un varens dievnam. Izrādās, piemēram, ka šī baznīca celta uz agrāk bijušās pamatiem, bet līdz šim par vecās baznīcas atrašanās vietu bija citi uzskati. Zīmīgi ir Viņa Ekselences Jāņa Pujāta vārdi par to, ka Aglona ir katolicisma tālākais stipri izteiktais priekšpostenis aiz Polijas un

- Sociāli ekonomiskais stāvoklis Preiļu rajonā 1993. gada trīs mēnešos 2. lappusē
- Tirdzniecības darbinieku konference 2. lappusē
- Par apkures sistēmas ierīcēm 2-5 stāvu mājās 2. lappusē
- Lauku aktualitātes 3. lappusē
- Rajona skolu sacensības pavasara krosā 3. lappusē

Lietuvas un ka par to vien mēs varam būt lepni.

Jau iezīmējas arī unikālā Kristus ciešanu — Vija Dolorosa — ceļa kontūras: tas sāksies pie milzīga krucifiksa (līdzīgs top arī uz ceļu Preiļi — Krāslava un Daugavpils — Rēzekne krustojuma) Egles ezera krastā un noslēgsies ar trim krustiem kapu kalnā, kas izteiksmīgi atgādina Kalvareju.

Dekāns mūs informēja par to, ka darbi būvmateriālu ietilpināšanā bazilikas rekonstrukcijā divu gadu laikā jau tikpat kā pabeigti, tam visam iztērēti ap 90 miljoniem rubļu (valsts dotācijas ir trešā daļa no šīs summas un tās bija paredzētas, lai no šejienes aizvāktu to, ko «sabāza» priekšgaitniece — Latvijas PSR). Bet nu viss ievirzījies tajā stadijā, kad darbu izpilde kļūst dārgāka. Tā ir apdare, ieskaitot arī apzeltīšanu, mākslas darbu restaurācija, kas prasa milzu summas. Līdz galīgai iecerēto ideju pabeigšanai (minimālā programma) vajadzīgi 223-230 miljoni rubļu. Pašlaik ir tāds stāvoklis, ka līdzekļu vairs pietiek tikai neatliekamajai finansēšanai, tāpēc katra palīdzība ir neatsverama.

Bazilikas rekonstrukcijā vēl jāremontē tornis, jāuzvelk savas vietās zvani, jumts jānomaina (jāuzliek jauns arī piebūvēm), jāizgatavo pārvietojamie altāri, torņos iecerēti lifti. Izmainīsies apgaismojums, būs jauna atskaņošana un siltumapgāde. Kā pašai bazilikai, tā klostērim vajadzīgas mēbeles. Būs jaunas saimniecības ēkas un medpunkts, katlu māja un piebūve ambulatorijai.

Laukums tiek veidots gan kā visa kompleksa sastāvdaļa ar laistāmiem zālājiem un celiņiem, žogu, televīzijas kabeļu tīkliem, Krusta ceļu un koru terasi, gan arī ar detaļu īpatnībām, piemēram, aйна ar diķi u. c. Daudz raižu sagādā laukuma uzbūvēšana helikopteru uzņemšanai, jo visdrīzāk pāvests lidmašīnu izmantos tikai uz Rīgu, bet no turienes ar savu lielo svītu un apsardzi Aglonā ieradīsies ar helikopteriem. Un daudz vēl citu lielāku un mazāku objektu, kuru nosaukšanai vien šīs avīzes numurs būtu par mazu.

Aglonas bazilikai un klostērim pieder ap sešiem simtiem hektāru zemes, tai nodots būvēt sāktais pansionāts, kur cer iekārtot viesnīcu (pāvesta apciemojums būs kā ierosme, lai Aglona dienās kļūtu par Baltijas un Eiropas katoļu svētceļojumu vietu). Ir vēl Aglonas ģimnāzija, kas arī prasa remontus un rekonstrukciju. Tā jau ir maksimālā programma.

A.Rancāns

Līdz zemes īpašumtiesību atgūšanai vairs tikai pussolītis!

Rajona Valsts zemes ierīcības daļa 23. aprīlī organizēja sanāksmi par zemes privatizāciju laukos. Piedalījās Latvijas Republikas Augstākās Padomes deputāts un Valsts zemes dienesta ģenerāldirektors G.Grūbe un Latvijas Republikas Augstākās Padomes Lauksaimniecības komisijas konsultants E.Rutkis. Viņus uzklaušoja pagastu valžu priekšsēdētāji, zemnieki, pašu sabiedrību vadītāji.

Guntis Grūbe runāja par valsts zemes dienesta sadarbību ar pagastiem, informēja, ka ar šī gada otro pusgadu sāks darboties zemes lietu tiesiskā sistēma, tas ir — tiesiskais reģistrs. Pašlaik republikā, arī mūsu rajonā, izskata kandidātūras šo pienākumu veikšanai. Cilvēka, kas veiks īpašuma tiesisko reģistru, amats būs pielīdzināts tiesneša statusam.

Darbus, kas saistīti ar īpašumtiesību reģistrēšanu, finansēsot gan no valsts, gan pašvaldību budžetiem, gan par noteiktu samaksu no pilsoņiem. Kā izteicās G.Grūbe, tie cilvēki, kuri paši varēs finansēt īpašumtiesību atgūšanas dokumentu kārtēšanas izdevumus, ātrāk tiks pie šīm īpašumtiesībām, jo nevienam neesot noslēpums, ka valsts budžets ir tukšs.

Ministru Padome beidzot pieņēmusi hipotēku un zemes banku statūtus. Jau maijā beigās šīs bankas varēs sākt izsniegt kredītus. Tikšot darīts viss iespējamais, lai reāli veidotos šo banku pamatkapitāls. Tāpēc ka zemes lietotāji būs ieinteresēti ātrāk iegūt īpašumtie-

sības uz zemi, lai nepieciešamības gadījumā to varētu iekārtot un saņemt banku kredītus.

G.Grūbe informēja arī par to, ka tiek izstrādāta zemes izpirkšanas metodika. Šis jautājums īpaši svarīgs ir tiem cilvēkiem, kuriem nav atjaunotas mantojuma tiesības, bet kuri zemi ir paņēmuši lietošanā. Nosacījumi zemes izpirkšanai (pagaidām zeme tiks pirka un pārdota par sertifikātiem) esot gatavi.

Runājot par Latvijas Valsts zemes dienesta darbību, G.Grūbes kungs sacīja, ka tā darbības finansēšanai nepieciešami 36 miljoni LVR. Bet īpašuma tiesību kārtēšanā nepieciešami divi svarīgi nosacījumi, proti — vajadzīgs zemes robežu plāns un zemes grāmatu akts, kas reģistrē īpašumu. No tā, cik ātri šie nosacījumi būs izpildīti, tik ātri zemes lietotājs kļūs par tās īpašnieku.

Pagastu valžu priekšsēdētājiem tika atgādināts, ka zemes dienests neaizvieto pašvaldības un, tam veidojoties, pagastu kompetencē joprojām ir un paliks viņu tiesības un pienākumi.

Šajā sanāksmē piedalījās Zemnieku savienības Saeimas deputātu kandidāti Latgales vēlēšanu apgabala G.Grūbe, E.Rutkis un A.Rancāns. Bet Zemnieku savienības pirmsvēlēšanu aģitācijas plakāts krāsojās uz rajona kultūras nama skatuves dekora, acinot balsot par Latvijas Zemnieku savienību...

Aina Iljina

Sākusies parakstīšanās uz laikrakstu «NOVADNIEKS»

1993. gada otram pusgadam!

Abonēšanas maksa, ieskaitot piegādi un pārējos pasta izdevumus: 1 mēnesim — 61 LVR, 3 mēnešiem — 183 LVR, 6 mēnešiem — 366 LVR.

Sociāli ekonomiskais stāvoklis Preiļu rajonā 1993. gada trīs mēnešos

Viena statūtsabiedrības (paju sabiedrības) biedra ienākums pirmajā ceturksnī vidēji mēnesī bija 2665 rubļi.

Mēneša vidējais ienākums šā gada martā rūpniecībā strādājošiem sasniedza 6208 rubļus, celtniecībā — 5232 rubļus, pārējos uzņēmumos un organizācijās, kuras nefinansē no budžeta, — 7864 rubļus, kuras finansē no budžeta, — 6994 rubļus.

Mazumtirdzniecības preču apgrozījums 1993. gada janvārī — martā sasniedza 254,6 milj. rbļ., kas, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, faktiskajās cenās palielinājies 1,6 reizes, bet salīdzināmajās cenās samazinājās par 42 %.

Galvenās tirdzniecības organizācijas — patērētāju biedrību savienības — mazumtirdzniecības preču apgrozījums, ieskaitot sabiedrisko ēdināšanu, 1993. gada trijos mēnešos sasniedza 178,6 milj. rbļ. un, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, salīdzināmajās cenās samazinājies par 55 %.

Maksas pakalpojumu realizācijas apjoms šī gada trijos mēnešos sasniedza 46,6 miljonus rubļu.

Pastāvīgo iedzīvotāju skaits 1993. gada sākumā Preiļu rajonā bija 44779, tai skaitā Preiļu pilsētā — 9847, Līvānu pilsētā — 11614, laukos — 23318.

1993. gada trijos mēnešos dzimuši 128 cilvēki, miruši 195. Reģistrētas 46 laulības, šķirtas 63.

Lauksaimniecība

1993. gada janvārī — martā statūtsabiedrības realizējušas kaušanai 1128 tonnas mājlopu un putnu (ieskaitot iepirktos no iedzīvotājiem pēc līgumiem) jeb par 34 % mazāk nekā

iepriekšējā gada attiecīgajā laika periodā.

Produktīvo lopu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu samazinājies: liellopi — par 39 %, cūkas — par 62 %, aitas — par 64 %.

Statūtsabiedrībās 1993. gada trijos mēnešos izslauktas 3549 tonnas piena jeb par 51 % mazāk nekā 1992. gada attiecīgajā periodā. Vidējais piena izslaukums no vienas govys bija 417 kg un salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo laika periodu samazinājies par 172 kg jeb 29 %.

Pieaudzis kritušo liellopu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo laika periodu par 80 %.

1993. gada trijos mēnešos visu kategoriju saimniecībās iepirkta 1207 tonnas lopu un putnu, kas ir par 33 % mazāk nekā 1992. gada trijos mēnešos, piena — 3096 tonnas (par 56 % mazāk).

Lopkopības produktu vidējās iepirkuma cenas visu kategoriju saimniecībās no gada sākuma bija šādas: liellopiem 27343 rbļ. par 1 tonnu (martā — 30604 rbļ.), cūkām 90345 rbļ. par 1 tonnu (martā — 88575 rbļ.), aitām un kazām 23000 rbļ. par 1 tonnu (martā — 23000 rbļ.), pienam 14313 rbļ. par 1 tonnu (martā — 13161 rbļ.).

Rūpniecība

1993. gada janvārī — martā valsts rūpniecības uzņēmumos un uz valsts uzņēmumu bāzes izveidotajās uzņēmēj sabiedrībās, patērētāju biedrību savienībā, paju sabiedrībā «Turība» un SIA, kur rūpnieciskajā ražošanā nodarbināti 50 un vairāk cilvēki, saražota preču produkcija uzņēmumu faktiskajās vairumtirdzniecības cenās 283,0 miljonu rubļu vērtībā.

Preču produkcijas fiziskais apjoms, izvērtēts salīdzināmajās cenās, 1993. gada janvārī — martā, salīdzinot ar attiecīgu iepriekšējā gada periodu, samazinājies par 68,2 procentiem.

Pašreizējās cenās, salīdzinot ar februāri, martā ražošanas apjomi rūpniecībā palielinājušies par 24,4 miljoniem rubļu.

Šā gada marta beigās valsts uzņēmumos un uz to bāzes izveidotajās uzņēmēj sabiedrībās noliktavās esošās nerealizētās gatavās produkcijas krājumu vērtība vairumtirdzniecības cenās sasniedza 179,8 miljonus rubļu.

Lielākie nerealizētās produkcijas apjomi izveidojušies: Līvānu stikla fabrikā — 116,4 milj. rbļ., Līvānu kūdras fabrikā — 17,6 milj. rbļ., Līvānu māju būves kombinātā — 15,0 milj. rbļ., Preiļu siera rūpnīcā — 13,3 milj. rbļ.

Rūpnieciski ražojošā personāla vidējais skaits valsts rūpniecības uzņēmumos un uz to bāzes izveidotajās uzņēmēj sabiedrībās, patērētāju biedrību savienībā, paju sabiedrībā «Turība» un SIA, kurās rūpnieciskajā ražošanā nodarbināti 50 un vairāk cilvēki, janvārī — martā bija 2325 cilvēki un, salīdzinot ar attiecīgu iepriekšējā gada periodu, strādājošo skaits samazinājies par 37,1 %.

Piespiedu darba laika zudumi martā valsts rūpniecības uzņēmumos un uz valsts uzņēmumu bāzes izveidotajās uzņēmēj sabiedrībās bija 12837 cilvēkdienas, t. sk. piespiedu bezalgas atvaļinājumi — 314 cilvēkdienas, pilnu dienu (maiņu) dikstāves, ieskaitot piespiedu saīsinātās darba nedēļas zaudētās dienas, — 12167 cilvēkdienas.

Preiļu rajona Valsts statistikas nodaļa

Tirdzniecības darbinieku konference

16. aprīlī notika Preiļu patērētāju biedrību savienības konference. Tajā par padomes darbu ziņoja tās priekšsēdētājs Bronislavs Laizāns, bet informāciju sniedza patērētāju biedrību savienības valdes priekšsēdētājs Leonards Šustovs.

Viņš teica, ka visus šos 5 gadus valde strādāja patērētāju kooperācijas struktūras vienkāršošanā un pilnveidošanā. Jau 1988. gadā izveidotas divas patērētāju biedrības, pēc gada — vēl viena. Līdz ar to izzuda daudzas problēmas preču sadalē, universālveikali iegāja patērētāju biedrību sistēmā. 1991. gadā izveidota vienotā norēķinu sistēma, lai racionālāk izmantotu apgrozījuma līdzekļus. Pašlaik tiek strādāts vienotās grāmatvedības izveidošanā, izmantojot datorus.

Mazumtirdzniecības apgrozījums piecos gados pieaudzis no 56,8 miljoniem rubļu 1988. gadā līdz 639,4 miljoniem 1992. gada. Ja ņem salīdzināmās cenās, tad salīdzinājumā ar 1991. gadu tas ir 59-62 procenti (atkarībā no preču grupas).

Ievērojami pieauga pārtikas preču realizācijas īpatsvars kopējā apgrozījumā. Piecgadē strādāts stabili, finansiālā darba rādītāji vienmērīgā līmenī, ar mērenu kāpumu.

Šī gada I ceturkšņa gaidāmais iespējama rezultāts — bez peļņas. Pēc ceturkšņa bilances nodrošināšanas jānosaka tālākie attīstības virzieni — kurai nozarei jāpievērš lielāka uzmanība pašreizējās haotiskās tirdzniecības apstākļos: ražošanai, sabiedriskajai ēdināšanai, lauku apkalpošanai vai kādai citai.

Nevar vairs atļauties labdarību — ja prece maksā dārgāk, piemēram, maize autoveikalos, tad tāda cena arī jāliek. Tomēr patērētāju biedrības savienības valde gādās par prioritātēm paju biedriem. Iespējams, ka paju biedri dažas preces varēs nopirkt par zemāku cenu nekā pārējie.

Tālāk L.Šustovs runāja par lieliem izdevumiem telpu apkurei. Piemēram, Līvānu patērētāju biedrība nevar katru mēnesi maksāt miljonus par universālveikala apkuri, tāpēc atjaunoja veco katlu māju. To pašu dara arī Preiļos.

Rajona patērētāju biedrību savienība ir atteikusies no Daugavpils piena kombināta un vairumtirdzniecības bāzes, kuri piedāvāja ļoti dārgu produkciju, pakalpojumus. Pašlaik ir strīdīga situācija ar Daugavpils «Dzirnāvieku», kura milni — dārgākie republikā.

Konference noklausījās un apstiprināja revīzijas komisijas ziņojumu.

Uzstājās Latvijas kopdarbības centrālās savienības «Turība» (tā tagad saucas Latvijas PBS) valdes priekšsēdētāja pirmās vietnieks Anatolijs Bušs. Viņš norādīja, ka ļoti jāsaģatavojas tirdzniecībai sakarā ar Romas Pāvesta Jāņa Pāvila II vizīti Aglonā, kur būs apmēram pusmiljona cilvēku. Daudzi atbrauks arī iepriekš, jānodrošina visādas valūtas pieņemšana.

Par arodividusskolu. Tā ir vienīgā Latgalē. Ja visi rajoni maksātu, nebūtu problēmu. Jāsasauc visi un jānolemj, ko darīt. Uz skolas bāzes varētu atvērt mācību centru visam novadam. Izglītības ministrs solījis palīdzēt.

Konference ievēlēja jaunu padomi un par tās priekšsēdētāju (atkārtoti) — Bronislavu Laizānu, kā arī revīzijas komisiju un valdi. Par valdes priekšsēdētāju atkārtoti ievēlēts Leonards Šustovs.

Konference nebeidzās, tā saņāks vēlreiz oktobrī, kad būs beigusi darbu statūtu izmaiņas komisija, lai pieņemtu jaunus statūtus.

L. Zenķeviča

VISPIRMS APSĒT LAUKUS

Pirms nākt pie paju biedriem, paju sabiedrības «Nākotne» paplašinātā valdes sēdē tika nolemts, ka pavasara sējā būs ļoti grūti, jo dārga ir degviela, jākultivē un jāsej ne vien tūriņi, bet vēl arī zeme jāar. Nav un dārgas ir sēklas, pulka arī citu nelaimju. Tāpēc visvienkāršākais ir radikāls ceļš — pašiem likvidēt savu paju sabiedrību. Kā alternatīvs variants bija paredzēts pastieidzināt privatizāciju. Ar šādu ierosinājumu tad arī sapulci uzsāka priekšsēdētājs Rihards Borovskis.

Interesanta detaļa: lielā zāle bija pilna ar cilvēkiem, no 855 kapitāla daļām piedalījās 561 īpašnieks. Arī pārāk lielu skaļumu nemanīja, lai jau labi agri pirms sākuma sparīgi tirgojās autoveikals, kur varēja iegādāties arī «plāpūdeni». Bija gan izsaučieni, ka pietiek dzīvot zem viena jumta un ka lik drūmos apstākļos paju sabiedrība tā vai tā nav eksistētāja, tomēr vairāki runātāji no vietām, tajā skaitā Vladislavs Znotiņš, ražošanas iecirkņa priekšnieks Antons Znotiņš un citi, vadoties gan pēc prāta apsvērumiem, gan pēc sena zemnieku tikuma, ka nevar atstāt neapsētus laukus, klātesošo domas novirzīja uz sabiedrības paturēšanu vismaz līdz rudenim, par ko arī nobalsoja. Tas nozīmē, ka valde nu nevarēs vis tik viegli un vienkārši nolikt savas pilnvaras, tai būs jādomā un jāgādā, lai zeme nepaliktu bez sēklas.

Izrādās, ka paju sabiedrība ir skaidrībā par 380 hektāru zemes — ziemāju lauki, meži un ganības, par pārējiem vēl jāvienojas ar pagasta zemes komisiju.

Neskaidrības jautājumā, kas tad vēl palicis sabiedrības apstrādē, ienesušas arī vairāk par desmit zemnieku kopdarbības sabiedrības, ko viens otrs saucot par SIA — nav zināms, kāda un kur būs tām nodotā zeme. Rudenī neaparti palikuši vairāk par 100 hektāriem, turklāt, kā izteicās viens no klātesošajiem, būšot jāpārār arī daļa iznikušo ziemāju.

Tā kā paju sabiedrība vēl saglabājas, tad bija jāatliek arī cita svarīgākā jautājuma — par tehnikas atsavināšanu no mehāniskā sektora, tā sadalīšanu mazākās vienībās — izskatīšana: tagad nav ko domāt par pārdošanu vai izdalīšanu — traktori un autotransports jāpatur pašiem. Šajā jomā pieļauta minimāla atdalīšana (dažas vien-

bas), par pajām pēc izlozes izdalīs sešdesmit govys, izveidos cilvēku grupas, tām iedalot atlikušos zirgus, vienu pārdos pašu biedriem izsolē par naudu. Izpārdošanā ārpus sabiedrības struktūram nolemts laist nepabeigto veikalu kompleksā ar ēdnicu — iespaidīgu celtni jaunajā ciematā. Tās bilances vērtību lēš uz kādu pusmiljonu rubļu, varbūt ka varēs «noapaļot» līdz miljonam — tāda būve ir tā vērtā. No šī un citiem mazākiem biznesiem cer iegūt naudu, lai tiktu pie degvielas un sēklām, atbrīvotos no kādas parādu «šķipsniņas».

Ar rūgtumu saimniecībā minēja, ka joprojām slikti maksā par gaļu, ka 11 rubļi par litru piena ir kā izsmiekls, jo pat minerālūdens pudele vērtēta vairāk, ka ne paju sabiedrība, ne arī zemnieki nevar iedrošināties cerēt uz bankas kredītiem un tamlīdzīgi. Tādos apstākļos neceļas rokas uz darbu. Un tomēr — pavasaris ir pavasaris, un zemnieki ir zemnieki — tie sader kopā darbā.

Pēc galveno jautājumu izlemšanas sapulces dalībnieki aizkavējās, lai turpat uz vietas izšķetinātu arī neatliekamās praktiskos darbus. Piemēram, par lielāko veidojas Rauniešu kopdarbības sabiedrība, tai vajadzīgas pienācīgas platības, pieprasījusi pārāk maz tehnikas. Praktiski jāatrisina arī jautājumi par brāļu Eduarda un Konstantīna Rinkinu kādreiz atņemtajiem īpašumiem, ko izmantoja gan kolhozs, gan tā mantliniece paju sabiedrība.

Tātad, Sutru pagastā pavasara lauku darbu problēmu priekšā ir daudzas zemnieku saimniecības, zemnieku kopdarbības sabiedrības un paju sabiedrība «Nākotne». Čāļus, kā zināms skaita rudenī. Ko varēs te saskaitīt?

A.Rancāns

Lai sēklas pietiktu gan sev, gan kaimiņam

Rajona lauksaimniecības departamenta galvenais agronoms Jānis Kivlenieks laikraksta «Novadnieks» šā gada 8. aprīļa numurā ļoti sīki izskaidroja palīdzību, kas zemniekiem pienākusi no Eiropas Kopienas, arī sēklas jaunsaimniekiem. Tas ir, tiem zemniekiem, kuri šopavasari pirmo reizi iziet lūmos uz zemēm, ko pieprasījuši izmantošanā līdz pērnā gada 20. jūnijam.

Jau saktas izdalīt (saņēmējam jāsamaksā tikai par atvešanu līdz Preiļiem) 105 tonnas vasarāju — auzu un miežu — sēklu. Tās visiem, kas pelnījuši, jāņem no linsēklkopības stacijas noliktavām līdz 1. maijam.

Daudz jauno zemnieku tagad ir Vārkavas pagastā. Viņi kopā ap-

saimnieko 752 hektāri zemes un tiem pienākas 15,5 tonnas šo sēklu, Preiļu pagastā — 646 hektāri un vairāk par 13 tonnām, tāpat Upmalas, Galēnu un citos pagastos.

Kā informē J.Kivlenieks, kurš ir atbildīgs par šī sūtījuma sadali jaunsaimniekiem proporcionāli viņu zemes platībai (tai, kā zināms, jābūt lielākai par desmit hektāriem), tad auzas, ko uz savām saimniecībām jau aizveduši daudzi no iesācējiem zemniecībā, ir šķirne 'Bug' un super elite, augsvērtīgi ir arī mieži 'Linga'. Šī bagātība jāizmanto tikai sēklu pavairošanai, lai nākamajā pavasarī varētu izpalīdzēt arī kaimiņiem. Abas šķirnes ir ražīgas.

A.Rancāns

Par apkures sistēmas ierīcēm 2-5 stāvu mājās

Šī apkures sezona aizvadīta, iztikām bez tā dēvētajām Godmaņa krāsniņām, bet kāda būs nākamā — to šodien prognozēt grūti. Tāpēc daudzviet, sevišķi — lauku ciematos, jau sāk domāt un praktiski rīkoties, lai vairākstāvu dzīvojamās mājās uzstādītu malkas pavadus.

To paredz arī LR arhitektūras un celtniecības ministra 1992. gada 8. maijā izdotā pavēle Nr. 48, kurā noteikts, ka 2-5 stāvu dzīvojamā māju virtuvēs jāparedz iespēja uzstādīt malkas pavadus, tāpēc, būvējot jaunus vai kapitāli remontējot un pārbūvējot esošās dzīvojamās mājas, vietējām pašvaldībām, uzņēmumiem, kuru bilancē ir dzīvojamais fonds, kā arī individuālo dzīvojamā māju īpašniekiem atļauts ierīkot dūmvadus un malkas pavadus esošajās ēkās.

Taču — to darot, nedrīkst aizmirst, ka dūmvadu un malkas pavadu ierīkošana jāveic atbilstoši celtniecības un ugunsdrošības normu un noteikumu prasībām. Ja tas nebūs ievērots, var rasties lielas nepatīkšanas, jo par šo normu un noteikumu pārkāpumiem paredzēta atbildība.

Kas tad jāievēro? Pirmkārt, aizliegts ierīkot dūmu izplūdi ventilācijas kanālos. Otrkārt, lai neaizdegtos grīda, zem krāsns durvīm jābūt skārda plāk-

snei (izmērs 70 x 50 cm), zem kuras savukārt jāieliek azbesta plāksnes aizsargkārtā.

Ja krāsni ierīko blakus ugunsnedrošai sienai, tad siena no aizdegšanās jāaizsargā ar 8 mm biezu azbesta kārtu, kuru aizsedz ar skārda plāksni vai 25 mm biezu apmetumu. Šīs konstrukcijas augstumam jābūt 250 mm virs krāsns kontūras. Attālumam no krāsns kurtuves durtiņām līdz sienai jābūt ne mazākam par 1 m 250 mm. Krāsns savienojums ar dūmvadu nedrīkst pārsniegt 4,0 m un ugunsizturībai jābūt ne mazākam kā 0,75 stundām.

Dūmvada ierīkošana 2-5 stāvu dzīvojamajās mājās jāveic atbilstoši darbu izpildes rasējumam, kas saskaņots ar rajona arhitektu un ugunsdrošības dienestu. Rasējumu var pasūtīt projektēšanas komercfirmā SIA «Pils» Preiļos, Tirdzniecības laukumā 1.

A.Poplavskis,
Valsts celtniecības kontroles
rajona arhitekts

Sesija turpinās darbu

19. sasaukuma Preiļu rajona Tautas deputātu padomes 16. sesijas otrā sēde notiks šī gada 5. maijā plkst. 10.00 rajona valdes sēžu zālē.

DARBA KĀRTĪBĀ:

1993. gada rajona budžeta apstiprināšana.
- Dažādi jautājumi.

LAUKU AKTUALITĀTES

70 VAI 500 MILJONI?!

Par to šobrīd strīdas un nervozē tie, kuri domā privatizēt Preiļu siera rūpnīcu. Jo nav skaidrības, vai tiks vai netiks pārceņoti pamatfondi. Ja nē, tad aptuvenā Preiļu siera rūpnīcas cena, to privatizējot, varētu būt 70 miljoni LVR. Ja pamatfondus nāksies pārceņot, tad tiem, kas privatizēs šo valsts uzņēmumu, jāreķinās, ka tas maksās savus 500 miljonus LVR.

Ceturtdien notika privatizācijas komisijas sēde, tās priekšsēdētājs, rajona lauksaimniecības departamenta priekšnieks Jānis Vucāns. Piedalījās republikas Ekonomikas institūta darbinieks Andris Miglauss. Viņš izstrādā Preiļu siera rūpnīcas privatizācijas projektu un prospektu, tāpēc vēlējas likties ar privatizācijas komisiju, kuras sastāvā ir pārstāvji arī no Jēkabpils un Daugavpils rajoniem. Jo arī šie rajoni izteikuši vēlēšanos piedalīties privatizācijā.

Siera rūpnīcas ekonomiste Vija Čintina Žihare informēja, ka pēdējos divos gados uzņēmums iepircis un pārstrādājis 221338 tūkstošus tonnu piena. 65 procentus produkcijas piegādājuši Preiļu rajona piena ražotāji, bet Jēkabpils rajona — 16,1 procentu, Daugavpils — 5,4 procenti, Rēzeknes — 4,7 procentus, Aizkraukles — 8,3 procentus, Krāslavas — 0,1 procentu, Bauskas — 0,4 procentus. Tātad šo rajonu devums kopējā piena piegādes bilancē nav liels.

Un vēl viens kuriozs, ko minēja rūpnīcas direktors Viktors Solovjovs. Proti — šogad gan kaimiņu, gan attālākie rajoni rūpnīcai nav piegādājuši ne kilogramu piena, taču vēlas un pretendē uz kapitāla daļu kā akciju sabiedrības dibinātāji.

Protams, katram, kas vēlas līdzdarboties, komisija noteiks, cik procentu no kopējās vērtības pieņems, sadalot kapitālu starp piena ražotājiem.

Privatizācijas komisija vienojās, ka 70 procentu liela kapitāla daļa, ar izpirkuma tiesībām, pienākas piena ražotājiem, 10 procenti uzņēmumā strādājošajiem, bet 20

procentus lielu kapitāla daļu varētu pārdot brīvā realizācijā. Šajā sakarībā, leica Viktors Solovjovs, jau esot ievadītas sarunas ar firmu «McDonald», kura izteikusi vēlēšanos piedalīties privatizācijā, nopērkot 5-6 procentus lielu kapitāla daļu. Protams, privatizācijā gribot iesaistīties daži biznesmeņi, ar kuriem piena pārstrādātājiem līdz šim neesot bijis nekādu saistību. Par viņu līdzdalību (kā dibinātājiem) vēl esot jāpdomā.

Brīvu tirgu uzņēmuma kapitāla daļu pārdošanai nevarot veidot, kamēr savas tiesības nav izmantojuši tie, kuri deva izejvielas un organizēja ražošanu un kuri ir izdevīgi partneri.

Komisijas sēdē tika spriests, kā var mainīties piena piegādātāju struktūras. Varbūt uz vietām organizēt piena savākšanas punktus, līdz kuriem katrs zemnieks to piegādā ar savu transportu? Vai palikt pie pašreizējās sistēmas, kad piena mašīna brauc pie sētām?

Privatizācijas komisija vienojās, ka līdz dibināšanas sapulcei katram kapitāla daļu īpašniekam jāiemaksā 1 procenti no izpērkamās daļas summas, bet pārējā nauda jāsamaksā piecu gadu laikā, sākot ar nākamo. Komisija sprieda arī par to, vai no šīm iemaksām varētu veidot apgrozāmos līdzekļus, kuru šobrīd katastrofāli pietrūkst, kā arī par to, kādai vajadzētu būt pārvaldes struktūrai, cik cilvēku sastāvā jāievēlē akcionāru padome, un pēc kādiem kritērijiem noteikt pārstāvniecības normas.

PIRMIE HEKTĀRI JAU APSĒTI

Paju sabiedrība «Ausma» pirmā rajonā uzsākusi pavasara sēju. Ka «Novadniekam» pastāstīja pajū sabiedrības priekšsēdētājs Pēteris Kočkers, šogad ar graudaugiem paredzēts apsēt 600 hektārus. Pirmie ar auzām un miežiem apsēti ceturtdien.

Paju sabiedrība pērn iesējusi 400 hektārus ziemāju, kuri, Kočkera vārdiem runājot, ir ļoti pārziemojuši, vajag tikai savlaicīgi tos virsmēsot.

Aina Iljina

AIZKALNES PAMATSKOLĀ

Turnīrs dambretē

Šo ideju ierosināja fizikultūras skolotājs Jevģēnijs Siksnāns. Lie-lāko klašu skolēni ciniņās ļoti sīvi, bet mazākajiem pagaidām nav tik lielas intereses. Labākie dambretisti trešajā un ceturtajā klasē bija Jānis Vucāns, Ģentis Vaivods, Arvīds Šņepsts un Inta Pizele, Valentīna Vilcāne, Aija Putka.

No vecākajiem skolēniem pirmo vietu ieguva Jānis Bārbālis ar 23 punktiem. Otrā vieta ar vienādu punktu skaitu bija Jurim Ružānam un Dainim Utinānam, trešā — Arnoldam Ivdrim. No 5.-9. klašu meitenēm pirmo vietu ieguva Ilze Spūle. Ilzei nebija neviena zaudējuma. Otrā vieta bija Inesei Domulevai, bet trešā — Ingai Kotānei.

Galda teniss

Mazliet vēlāk par dambretes turnīru notika spēles galda tenisā vecākajām klasēm. Pirmo vietu atkal ieguva Jānis Bārbālis. Vitālijs Verze un Ģentis Punculis ierindojās otrajā un trešajā vietā.

«Mis lelle»

Tur nu gan bija daudz krāšņuma! Katru dienu pie lēlēm pulcējās daudz bērnu un skolotāju. Meitenes, kurām piederēja lelles, bija

pārsteigtas par to, ka skolotāji atbalsta tādu bērnišķīgu ideju. Par konkursa organizēšanu paldies jā-saka skolotājam Mudrītei Lozdai. Viss bija vienreizēji! «Mis lelles» titulu ieguva lelle Marta, kuras «māmiņa» bija 6. klases skolniece Dace Putka. Par šo lelli balsoja 41 skolēni.

«Brīnumlauks» par putniem

To sarīkoja skolotāja Ilze Gāga. Spēlē vajadzēja atminēt gan parastāko, Latvijā mītošo, gan Āfrikas putnu vārdus. Bija ļoti interesanti. Uzvarēja Ilze Spūle un saņēma labu grāmatu. Bioloģijas skolotāja sastādīja krustvārdu mīklu par putniem, un arī labākie tās risinātāji nepalika bez balvām. Atbildes iesniedzot, tika ņemts vērā arī noformējums. Krustvārdu mīkla vis-skaistāk noformēta bija skolotājam Jevģēnijam Siksnānam.

Ierosinājums priekšdienām bija sagatavot krustvārdu mīklas par puķēm un sportu. Ir vēl daudz dažādu domu par konkursiem, krustvārdu mīklām un turnīriem. Labi, ka skolēni grib visur piedalīties.

Inese Domuleva,
6. klases skolniece

Pavasaris sākas ar sacensībām krosā

20. aprīlī notika rajona skolu sacensības krosā

Visjaunākajā grupā (1981./82. dz. g.) meitenēm 1000 metru distancē uzvarēja K.Mūrniece (Preiļu 1. vidusskola) — 3 min. 55,6 sekundes, otrā bija viņas komandas biedrene L.Meldere — 3 min. 58,4 sekundes, trešā — V.Visocka (Dravnieki) — 3 min. 59 sekundes. Zēniem šī vecuma grupā vienu kilometru visātrāk noskrēja M.Pauniņš (Riebiņi) — 3 min. 30 sekundes, Dz.Kalniņš (Rožupe) — 3 min. 37 sekundes un M.Pastars (Vārkava) — 3 min. 43 sekundes. Komandu vērtējumā visjaunākajā vecuma grupā uzvarēja Preiļu 1. vidusskola, bet 2.-3. vietu dalīja Riebiņu un Vārkavas vidusskolas.

Jaunākajā vecuma grupā (1979./80. dz. g.) meitenēm 1000 metru distancē labākās bija Riebiņu skolas pārstāves — G.Bazuļeva (3 min. 34,8 sekundes), J.Cjoca (3 min. 41 sekunde) un A.Upeniece (3 min. 46 sekundes). Šīs vecuma grupas zēni skrēja pusotru kilometru. Uzvarēja A.Šefners (Riebiņi) — 5 min. 40 sekundes, A.Ložda (Vārkava) — 5 min. 43 sekundes un T.Pastars (Vārkava) — 5 min. 46 sekundes. Komandu ieskaitē pirmā bija Riebiņu vidusskola, bet 2.-3. vietu dalīja Vārkavas vidusskola un Dravnieku de-vingadīgā skola.

Vidējā vecuma grupā (1977./78. dz. g.) meitenes sacentās pusotra kilometra distancē. Par uzvarētāju kļuva G.Mamarenko (Riebiņi) — 6 min. 12,6 sekundes, otrā bija S.Kurme (Aizkalne) — 6 min. 21 sekunde, trešā — L.Litauniece (Preiļu 1. vidusskola) — 6 min. 25 sekundes. Vidējās grupas zēni sacentās 2 kilometru distancē, un spēku samērs izrādījās šāds: A.Bondarevs (Līvānu 2. vidusskola) — 6 min. 37,1 sekunde, J.Verza (Riebiņi) — 6 min. 40,3 sekundes, G.Tupurītis (Vārkava) — 6 min. 41,2 sekundes. Starp komandām uzvarēja Riebiņu vidusskola, bet otrā un trešā vieta atkal lika dalīties. Šoreiz starp Preiļu 1. vidusskolu un Vārkavas vidusskolu.

Vecākajā grupā (1975./76. dz.

g.) meitenes skrēja 2000 metrus. Šajā skrējienā izcīnīja arī rajona čempionāta medaļas krosā. Ātrākās bija L.Spuriņa (Vārkava) — 8 min. 13,8 sekundes, E.Šaršūne (Vārkava) — 8 min. 15,4 sekundes, G.Mamarenko (Riebiņi) — 8 min. 32,4 sekundes.

3000 metru distancē kopā devās gan vecākās grupas zēni, gan brieduma gadu vīri. Absolūti labāko rezultātu uzrādīja P.Trubačs (Zemessardze) — 9 min. 58,3 sekundes, otrs bija L.Vāldonis (Riebiņu skolotājs) — 10 min.

11,4 sekundes, trešais — A.Žugris (Zemessardze) — 10 min. 13,3 sekundes. Skolnieki atpalika diezgan ievērojami. Labākie šoreiz bija V.Haritonovs (Preiļu 1. vidusskola) — 11 min. 15 sekundes, J.Brūvers (Vārkava) — 11 min. 23 sekundes un A.Vaivods (Vārkava) — 11 min. 24 sekundes.

Komandu vērtējumā vecākajā grupā uzvarēja Vārkavas vidusskola, Preiļu 1. vidusskola un Preiļu 2. vidusskola.

Imants Babris
J.Silicka foto

Saeimas deputātu kandidātu ievēribai

Noslēgusies deputātu kandidātu sarakstu iesniegšana 5. Saeimas vēlēšanām. Partiju un dažādu koalīciju, līdz ar to — arī sarakstu ir vairāki desmiti, pirmsvēlēšanu programmas nereti ir ļoti līdzīgas, tāpēc, iespējams, daudzi vēlētaji balsos par to sarakstu, kurā būs viņiem zināmu politiķu vārdi.

Par Saeimas deputātu kandidātiem vairākos sarakstos izvirzīti arī mūsu rajonā dzīvojoši, vairāk vai mazāk pazīstami cilvēki. Ņemot vērā lasītāju priekšlikumus tuvāk pastāstīt par viņiem, piedāvājam mūsu rajonā dzīvojošajiem Saeimas deputātu kandidātiem sniegt interviju un atbildēt uz «Novadnieka» jautājumiem. Intervijas apjoms — līdz 3 mašīnraksta lappusēm, un tā netiek plānota kā aģitācijas materiāls par labu kādai konkrētai partijai vai koalīcijai.

Tos Saeimas deputātu kandidātus, kuri vēlas izmantot piedāvāto iespēju, lūdzam piezvanīt par tālruni 22059, lai saskaņotu intervijas laiku un ievirzi.

Pavasara rūpes kūtī

Uz šo laiku barībā ievērojami samazinājies vitamīnu daudzums. Trūkst arī proteīna. Iepriekšējā vasarā sausuma dēļ tika traucēta fotosintēze, tāpēc analīzes rāda samazinātu proteīna saturu barībā.

Dzīvnieki pa ziemu nocietuši, kustību trūkuma, saspiestības, svaigā gaisa nepietiekamības dēļ. Kā novērots gan statūtu, gan zemnieku, kā arī piemājas saimniecībās, lauksaimniecības dzīvnieki cieš no ādas parazītiem. Dzīvnieki kļūst nervozi, biežāk uzbrūk viens otram. Arī auksta un mitra grīda, pakaišu trūkums samazina produkciju, jaunlopiem pieaugums var samazināties par 25-30%. Sausi pakaiši vajadzīgi putniem, lai tie nesaltu, cūku mātei silta mīga nepieciešama ilgai gulēšanai, sivēnus zidot.

Šīnī periodā, kā nevienā citā gada laikā, jāpalīdz dzīvniekiem. Neliels darbs un līdzekļu patēriņš tiks bagātīgi atmaksāts ar pienu, gaļu, olām, uzlabosies kūts iemītnieku veselība, tiks iegūts ražīgs ganāmpulka papildinājums, vieglākas būs dzemdības. Šeit arī var attiecināt parunu: «Ko sēsi, to plausi.»

Nevajadzētu izturēties nicīgi pret salmiem kā lopbarību, kuri iepriekšējā gadā vākti sausā laikā. Lai lopīni ēstu, salmi attiecīgi jānogatavo, ja iespējams, saekselē un izputina. Arī sasmalcinātu sienu teļi apēd divreiz vairāk un pieņemamas svarā divreiz straujāk.

Ievērojamo pozitīvu efektu dod salmu bagātināšana. No miltiem gatavo putru, kam pieliek arī vārāmo sāli. To karstu uzlej barības galdos saliktiem salmiem. Ja salmus aplaista ar putru, kas gatavota no iesalotiem miltiem, rezultāti būs vēl labāki. Ar šādu barību var aizstāt daļu siena.

Vitamīnu papildināšanai šīnī laikā lieti noderēs skābarība. Ja sagatavotas vitamīnu barības slotiņas, ir

visistākais laiks tās likt lietā. Ja dosiet nātru pulveri vistām, tās dēs cauru ziemu. Jauniem un grūsniem dzīvniekiem ļabi noder diegzēti graudi. Tos dod arī putniem, lai dētu peršanai pilnvērtīgas olas. Pasākums var celt produktivitāti līdz 20%. Turpat kūtī kastēs gaišākās vietās var audzēt 18-23 cm garu zelmeni. Dzīvniekiem izēdina visu masu — gan zelmeni, gan graudus ar visām saknēm. Mājputniem to dod pa 30 g, teļiem, sivēniem, jēriem — līdz 500 g, govīm 3-5 kg dienā.

Ļabi rezultāti ir raudzētai barībai. Pēc tās izēdināšanas dzīvniekiem mainīsies apmatojums, uzlabosies vispārējais stāvoklis.

Barība labāk tiek izmantota, ja to silēs liek biežāk.

Jāpievērš uzmanība dzīvnieka ādai. Tā pa ziemu tiek piegrūzta ar putekļiem, sviedru un tauku dziederu izdalījumiem, atmirušām ādas epitēlijai šūnām. Netīra āda ir labvēlīga vide mikrobiem, ādas parazītiem (utīm, ērcēm, spalvgraužiem, matgraužiem).

Vasarā dzīvniekiem isāks apmatojums, lietū un vējā berzējoties gar kokiem vai dažādiem priekšmetiem atbrīvojas no tiem. Šiem kukaiņiem nepatīk arī tiešie saules stari. Kūts turēšanas periodā to darīt jāpalīdz saimniekam, liellopus un zirgus tīrot ar birsti.

Lai izvairītos no ziemošanas perioda nelabvēlīgām sekām, visi lauksaimniecības dzīvnieki (liellopi, sīklopi, zirgi, putni) katru dienu jālaiž pastaigās.

Pastaigas laukumos liellopiem un cūkām noder berzēšanās ierīces. Putniem toties ierīko pirti — smilšu peldu vannu, kur putni peroties atbrīvojas no parazītiem.

Zirgs ticis arī vājājs. Tādā veidā masē ķermeni, izdara vingrošanu, regulē asinsriti organismā.

J.ŪZULENŠ

♦ Saules ceļš Dubnā.

Foto - K. Gaitāns

Pasmaidi, lasītāj!

Kā jūs domājat, cik maksā smaids? Deils Kārnegi, grāmatas «Kā iegūt draugus un atstāt iespaidu uz cilvēkiem» autors, uzskata, ka nemaksā nečik, bet daudz ko dod. Varbūt tāpēc amerikāņi tik bieži smaida?

Viņi pat izdomāja sev neparastus svētkus ar nosaukumu «Saki nepazīstamajam «Sveiks!»», kad visi smejas un sveicina pavisam nepazīstamus cilvēkus. Tagad līdzīgu dienu rīko jau 137 valstīs. Un starp šo svētku aktīviem piekritējiem ir bijušais ASV prezidents Džordžs Bušs un Romas Pāvests, ievērojams etnogrāfs Turs Heijerdāls un aktieris Roberts Redfords, daudzi valstsvīri. Un tas, protams, nav jaunība. Jo ar labsirdīgu smaidu, izrādās, viegli uzlabot cilvēkam garastāvokli, un galu galā — arī veselību.

Smaids, smieklis noņem nervu sprindzinājumu. Tāpēc dažās amerikāņu klīnikās plaši izmanto «smieklu terapiju». Šis jauninājums nepagāja nepamanīts biznesme-

niem. Piemēram, Ilinoisas štatā nodibinājās kompānija, kas piegāda slimnīcām videokasetes ar dažādām «smieklu devām», kuras var sasmidzināt jebkuru skeptiķi. Losandželozas televīzija regulāri rāda humora programmas, kuras speciāli domātas klīniku un sanatoriju pacientiem. Vairākās pilsētās darbojas «veselīgo smieklu» pulciņi. Nodarbības tajos notiek ārstu uzraudzībā.

Amerikāņu speciālisti iesaka visiem bez izņēmuma biežāk kontaktēties ar dzīvespriecīgiem cilvēkiem, cenšoties ievērot smieklīgus momentus dzīvē, stāstīt par jautriem novērojumiem draugiem, vākt dažādus kuriozus un nezaudēt humora sajūtu jebkurā kritiskā situācijā.

Liekas, tas viss varētu noderēt arī mums. Atcerieties: jau Gogolis deva padomu: «Dieva dēļ, smeja! Jo tas ir vienīgs drošs līdzeklis pret visām slimībām!»

Tātad, pasmaidi, lasītāj!

Pēc ārzemju preses materiāliem

Apdrošināšanas firmā konkursa kārtībā tiek aicināti darbā pārstāvji Latvijas rajonu pilsētās.

OBLIGĀTAS PRASĪBAS:

- ♦ latviešu un krievu valodas prasme,
- ♦ komunikabilitāte,
- ♦ 2 rekomendācijas,
- ♦ vēlamā personīgais autotransports,
- ♦ obligāts telefons dzīves vietā (sagatavot perspektīvo rajona darba plānu).

Zvanīt darba dienās no 9.00 līdz 12.00 pa tālruni 275705 Rīgā.

Akciju komercbankas «Doma banka» Līvānu filiāle

(Līvānos, Rīgas ielā 128a)

29. aprīlī uzsāk savu darbību:

- atver kontus juridiskām un fiziskām personām rubļos un valūtā,
  - veic bezskaidras naudas norēķinu operācijas klientu uzdevumā,
  - veic kases operācijas rubļos un valūtā,
  - veic valūtas pirkšanu un pārdošanu,
  - kreditēšanas operācijas saskaņā ar līgumiem,
  - pieņem depozīta noguldījumus rubļos un valūtā.
- Procentu izmaksa par noguldījumiem rubļos līdz 75 procentiem, valūtā līdz 33 procentiem.

Televīzijas programma

Otrdien, 27. aprīlis

LATVIJAS TV I

18.00 Ziņas. 18.15 Otas pasaulē. 18.40 Bezmaksas priekšvēlēšanu aģitācija. 19.00 Vizīte. 19.30 Tēva dēls. TV iestudējums. 4. daļa. 20.00 Ekranbēniem. 20.30 Panorāma. 21.10 Kinovakars. Jakubs. Čehijas dok. filma. Apskaidriba. Polijas mākslas filma. 23.50 Nakts ziņas.

OSTANKINAS TV

14.00 Ziņas. 14.25 Lietušķais vēstnesis. 14.40 Ādama Smīta naudas pasaule. 15.10 Bloknots. 15.15 Mult. filma. 15.30 Vienota pasaule. 16.00 Talantū un pielūdžēji. 17.00 Ziņas. 17.25 TV kanāls Ostankina piedāvā... 17.50 Kāds būs laiks? 17.55 Vienkārši - Marija. Mākslas filma. 18.40 Miniatūra. 18.55 Tēma. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Muzikālā mozaika. 20.55 Pasaules meistarsacīkstes hokejā. 23.35 Ziņas.

Trešdiena, 28. aprīlis

LATVIJAS TV I

18.00 Ziņas. 18.15 Mult. filma. 18.40 Brīvais mikrofons. 19.30 Cerību zvaigzne. 20.00 Ekranbēniem. 20.30 Panorāma. 21.10 Spēle. 22.45 Horoskopi, horoskopi...

OSTANKINAS TV

5.00 Ziņas. 5.20 Rīta vingrošana. 5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00 Ziņas. 8.20 Mult. filma. 8.40 Džems. 9.10 Pasaules meistarsacīkstes hokejā. 9.50 Par kādu savrupmāju. 10.10 Dzīvnieku pasaulē. 10.50 Preses ekspresis. 11.00 Ziņas. 11.20 Nakts zvans. Mākslas filma. 12.20 Pazudušais dēls. Sergeja Prokofjeva dzīve un daiļrade. Mākslinieciski publicistiska filma. 14.00 Ziņas. 14.25 Telemikss. 15.10 Bloknots. 15.15 Mult. filma. 15.30 Džems. 16.00 ASV mult. filma. 16.30 Pensionāra maciņš. Sociālā nodrošināšana Krievijā un Somijā. 16.50 Tehnodroms. 17.00 Ziņas. 17.25 Nevar būt! 17.50 Kāds būs

Ceturtdiena, 29. aprīlis

LATVIJAS TV I

18.00 Ziņas. 18.10 Skabargas spēle ar iepazīšanos Džungļi. 19.30 Programma Neatkarība. 20.00 Ekranbēniem. 20.30 Panorāma. 21.10 Dzīvīte, dzīvīte... 22.10 Kapitāla pilsēta. Makss kosmosā. 10. sērija. 23.05 Mūzika atpūtai. 23.35 Nakts ziņas.

OSTANKINAS TV

5.00 Ziņas. 5.20 Rīta vingrošana. 5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00 Ziņas. 8.20 Mult. filma. 8.35 Vienkārši - Marija. Mākslas filma. 9.20 Futbols. Krievijas izlase - Ungārijas izlase. 10.10 Pasaules meistarsacīkstes hokejā. 10.50 Preses ekspresis. 11.00 Ziņas. 11.20 Huzāra precības. Mākslas filma. 12.30 Gulbja dziesma. Isfilma. 12.55 Mušu pieveicējs. Dok. filma. 13.50 Mult. filma. 14.00 Ziņas. 14.25 Telemikss. 15.10 Bloknots. 15.15 Mult. filma. 15.20 Pavasaris Tadžikijā. 15.50 Esiet laimīgi - jūs mīl. 16.20 To jūs varat. 17.00

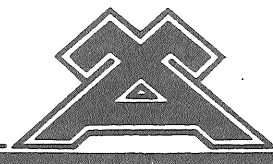
Firma Līvānos PĀRDOD

benzīnu A-76 par 21 LVR/l, dīzeļdegvielu L-0262 par 22 LVR/l, dīzeļeļļu. Pērkot vairumā — atlaide.

Tālruni 43668, 43778.

AGROSERVISA UZNĒMUMS Z/S

»STĀRASTĀNI«

Aizkraukles rajona
agroservisa uzņēmums
«STĀRASTĀNI»

realizē A-76 markas benzīnu par sekojošām cenām (atkarībā no pirkuma apjoma):

- no 0 līdz 1500 litriem 28 LVR/l,
- no 1500 līdz 3000 litriem 27 LVR/l,
- no 3000 līdz 10000 litriem 25 LVR/l,
- virs 10000 litriem 24 LVR/l.

Benzīna saņemšana Jēkabpils naftas bāzē.

Apmaksa kā skaidrā naudā, tā arī ar pārskaitījumu.

Tel. Aizkraukle 23127.

NOVADNIEKS

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»
REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
REDAKCIJAS ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas ielā 1. ☎ 22059, 22305, 21759, 22154, 21996, 21985.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018.
Iespiests Daugavpils tipogrāfijā Daugavpilī, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedlīnksne.
Mētiens 5416 eksemplāri. Pas. № 587

27. aprīlī Preiļos, Raiņa bulvārī 7 darbu sāk

PRIVĀTPOLIKLĪNIKA.

Pieņems ginekologs,
LOR, terapeits,
stomatologs.
Ārstēšana ar biostrāvām.

Paju sabiedrībai «AUSMA»

nepieciešami biešu
ravētāji un 4 gani.
Pieteikties pa
tālruni 34481.

Firma «Nelss» PĒRK:

- ✓ apzāģētus skujkoku materiālus, cena 100-140 DM kubikmets,
  - ✓ neapzāģētus egles dēļus, cena 55-70 DM kubikmets,
  - ✓ taras dēļus, cena 90-110 DM kubikmets.
- Tūlītēja samaksa. Iespējams pasūtītāja transports.
Reģionālā pārstāvniecība:
Madonā, Saieta laukumā 2,
no plkst. 9.00 līdz 16.00.
Tāl. 21662, 21019,
fax 21132.

Pārdod

jaunu motorzāģi «Ural». Tel. 22419;

***

govis. Zvanīt 38755;

***

divas grūsnas darba ķēves Maltā 1. Maija ielā 33. Tāl. 41607;

***

MTZ-80 labā tehniskā kārtībā. Tālrunis 55771;

***

krāsu televizoru «Rubins», PAL-SECAM. Tālrunis 44372;

***

grūsnu teli (1 gads 10 mēn.) Aizkalnes pag. «Birnīekos»;

***

lauku māju ar saimniecības ekām Preiļu rajonā skaistā vietā ūdens tuvumā. Interesēties 8-242-25628;

***

GAZ-53 vai MAINA. Zvanīt 18151 no 9 līdz 10;

***

motociklu IZ-Ju-4K ar blakusvāģi un ledusskapi «Saratov». Zvanīt 23244;

***

māju Preiļos, Rēzeknes ielā 27. Tālrunis Rīgā 575245.

Maina

sēklas miežus pret auzām. Tālrunis 39523;

***

sienu blokus pret gāzbetona blokiem. Telefons 22648.

Pasaule ir tik milzīga,
Bet tu, māt, man biji viena.
Esam kopā ar Veroniku Strodi
bridī, kad pār MĀTES kapu
klājas baltā smiltis un ziedu
klāsts.
Darba biedri

Mēs tavas mīlas auklēti,
Tu mūsu sirdis, māt.
Caur ziemu, caur nakti, caur
laiku...

Izsakām līdzjūtību Veronikai
Strodei, no MĀTES uz mūžu
atvadoties.

Paju sabiedrības
«Dzintars» kolektīvs